

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2749/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.25.604/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó egyesület jogi képviselője útján (dr. Molnár Noémi Fanni ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.25.604/2023/2. számú, másodfokú végzésének a Fővárosi Törvényszék 33.P.21.062/2023/14. számú, elsőfokú végzésére kiterjedő hatállyal történő megsemmisítését kérte az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése és 28. cikke sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek a panasz szempontjából releváns lényege a rendelkezésre bocsátott iratok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó egy gazdasági társaságtól az általa és a Belügyminisztérium által „stratégiai és komplex átalakítási tervek kidolgozása az egészségügyi ágazatban” tárgyban 2020. május 12. napján létrejött szerződés, valamint a szerződés alapján készített tanulmány és egyéb, a társaság által az államháztartás alrendszerébe tartozó szervekkel kötött szerződések megküldését kérte.
- [4] A közérdekű adatigénylési kérelem nem teljesítése miatt benyújtott kereset tekintetében a bíróság az eljárást megszüntette. Az indokolás szerint a perbeli esetben az alperes nem közfeladatot ellátó szerv, ezért bár a kezelésében lévő és közérdekűnek vagy közérdekből nyilvánosnak minősült adatok tekintetében tájékoztatási kötelezettség terheli, vele szemben az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) alapján – amint azt a 7/2020. (V. 13.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) is megállapította – közérdekű adat megismerése iránti per nem indítható.

- [5] Az indítványozó ezt követően benyújtott alkotmányjogi panaszában kifejti, hogy az Abh. mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet állapított meg amiatt, hogy az Infotv. 27. § (3a) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség nem teljesülése esetére a jogalkotó nem biztosított hatékony bírói jogvédelmet az adatigénylőnek. Mivel a jogalkotásra előírt határidő 2020. december 31-én eredménytelenül eltelt, ilyen helyzetben a bíróságnak az Alaptörvény 28. cikkének alkalmazásával az Alaptörvénnyel összhangban álló jogértelmezést kell kialakítani, „még akkor is, ha az Abh.-ban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy bírói utat az Infotv. nem biztosít”. A bíróságok azonban a konkrét esetben nem biztosítottak az indítványozó számára hatékony jogvédelmet, amikor megszüntették a közérdekű adatigénylési pert, ezzel pedig megsértették az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését (információszabadság).
- [6] 2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [7] 2.1. A támadott ítéletet 2023. október 13-án kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének elektronikus úton, az alkotmányjogi panaszt pedig december 12-én, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be szintén elektronikus formában az elsőfokú bírósághoz. A támadott bírósági végzés bírósági eljárást befejező döntésként alkotmányjogi panasszal támadható, a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítették, az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és az eljárásban felperesként való részvételére tekintettel érintettnek minősül. A jogi képviselő meghatalmazását csatolták. Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében garantált információszabadság sérelmére hivatkozik, amely Alaptörvényben biztosított jog, szemben a 28. cikkel, amely nem tartalmaz ilyen jogot, és amely ezért alkotmányjogi panasz alapjául sem szolgálhat az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján {lásd például: 3454/2023. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [8] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit teljesíti: *a)* tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); *b)* az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (a bíróság döntése miatt az indítványozó nem ismerhette meg az általa kért adatokat); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést (a Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.25.604/2023/2. számú végzése); *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [VI. cikk (3) bekezdés]; *e)* indokolást arra nézve, hogy a támadott végzés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével (a bíróság az Infotv. szűk értelmezésével utasította el a keresetet, és nem vette figyelembe, hogy a jogalkotói mulasztás

orvoslására az Alkotmánybíróság által előírt határidő lejárt), valamint *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt az elsőfokú döntésre kiterjedő hatállyal.

- [9] 2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [10] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése által biztosított információszabadság tartalmát érintően [a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 4/2021. (I. 22.) AB határozat], amely kiterjed a közfeladatot ellátó szervek adataira is [például: 25/2014. (VII. 22.) AB határozat, 3/2023. (IV. 17.) AB határozat].
- [11] Az Alkotmánybíróság továbbá más kontextusban, de foglalkozott már az indítványozó által felvetett, a jogalkotói mulasztással kapcsolatos elvi kérdésekkel is. Kimondta például, hogy a jogalkotói mulasztás megállapítására akkor kerül sor, ha az alaptörvény-ellenes helyzet kizárólag jogalkotással orvosolható, tehát, ha a jogalkotó tevőleges közreműködésére van szükség a jogsérelem orvosolásához. Amennyiben van olyan jogalkalmazói megoldás, amely kiküszöbölheti az alapjogi jogsérelmet, jogalkotói mulasztás megállapítására nincs szükség {3115/2017. (V. 22.) AB végzés, Indokolás [20]}. Egy másik ügyben megállapításra került, hogy önmagában az a körülmény, hogy a jogalkotó a mulasztást az előírt határidőig nem pótolta, valamint az, hogy az indítványokban foglaltak szerint a bírói gyakorlat nem egységes, nem minősül a körülmények (tény- és jogkérdések) alapvető megváltozásának, ezért ismételt alkotmányossági vizsgálat lefolytatása nem indokolt {3352/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az Alkotmánybíróság – az egymástól elválasztott alkotmányos szervek együttműködési kötelezettségét hangsúlyozva – kiemelte azt is, hogy „nincs hatásköre arra, hogy törvényt alkosson. Ez az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés *b)* pontja alapján az Országgyűlés hatásköre {vö. 3118/2020. (V. 8.) AB végzés, Indokolás [9]}. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvénynek az indítványokban felhívott 24. cikk (1) bekezdésével (az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve) összefüggésben hangsúlyozza, hogy a jogalkotónak címzett mulasztás *lex imperfecta*, vagyis olyan jogkövetkezmény nélküli kötelező rendelkezés, amelynek megsértését nem követi szankció [...]” {3352/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}. Amellett, hogy az Alkotmánybíróságnak a mulasztás megállapításán túl nincs eszköze a jogalkotási hiátus pótlására, a gyakorlatból az is következik, hogy a probléma megoldásának felelőssége a bíróságokra sem hárítható át, ugyanis az Alkotmánybíróság „csak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül orientálhatja a bíróságokat az Alaptörvénnyel összhangban álló jogértelmezés felé, de

nem kényszerítheti a bíróságot arra, hogy egy egyértelmű, értelmezési mozgásteret nem engedő jogszabályi előírással ellentétes döntést hozzon [...], és döntésével nem is egészíthet ki jogszabályi előírásokat” {3/2023. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [75]}. Ezen a jogalkotói mulasztás orvoslására előírt határidő eredménytelen eltelte sem változtat.

- [12] A jelen ügyre vonatkoztatva mindezt a következőket lehetett megállapítani.
- [13] Az Abh. konklúziója szerint a hatályos jogszabályi környezetben az Infotv. 27. § (3a) bekezdése szerinti adatok vonatkozásában az Infotv. 31. §-a alapján nem indítható közérdekű adatigénylési per. Ez a helyzet pedig jogértelmezés és jogalkalmazás útján nem, hanem kizárólag csak – az Abh. rendelkező részében teljesítendő kötelezettségként a jogalkotó számára előírt – jogalkotással orvosolható. A jelen ügyben támadott bírósági döntés erre a határozatra támaszkodva, azzal összhangban jutott arra a következtetésre, hogy az Infotv. jogérvényesítési előírásainak nem tulajdonítható az indítványozó által kívánatosnak tartott értelmezés, és ezért a kereset érdemi elbírálására nincs mód. Ennek alapján a bírósági ítélettel – az abban foglalt jogértelmezéssel – összefüggésben nem merült fel olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, amely a panasz befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná.
- [14] Ezzel megegyező következtetésre jutott az Alkotmánybíróság a hasonló ügyben hozott 3115/2024. (III. 22.) AB végzésében (Indokolás [11]–[13]).
- [15] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában írt törvényi feltételt, illetve a 29. §-ban írt befogadási kritériumokat, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. március 26.

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott,
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett*

